

MAT207 METRİK UZAYLAR I 1. ARASINAV SORULARI

Ad-Soyad:.....CEVAP ANAHTARI.....

12.11.2001

No :.....

Soru 1) Boş olmayan bir X kümesi üzerinde kaç tane metrik tanımlanabilir? Açıklayarak yazınız.(20 puan)

Boş olmayan her küme üzerinde en az bir metrik tanımlanabilir (örneğin ayrık metrik). Yine biliyoruz ki bir X kümesi üzerinde bir d metriği verildiğinde bundan faydalanarak yeni bir metrik daha elde edebiliriz (örneğin $\delta(x,y) = \frac{d(x,y)}{1+d(x,y)}$ yardımıyla).

Bu işlem her bir metrik bir başka metrik vereceğinden istenildiği kadar devam ettirilebilir. Yani boş olmayan her küme üzerinde sonsuz çoklukta metrik tanımlanabilir.

Soru 2) Boş olmayan bir X kümesi üzerinde kaç tane sınırlı metrik olabilir? Açıklayarak yazınız. (20 puan)

d , X üzerinde herhangi bir metrik olsun (üstteki soru gereği mevcut). $\delta(x,y) = \frac{d(x,y)}{1+d(x,y)}$ metriği d metriğinden elde edildiğinden ve δ metriği 0 ile 1 arasında değerler aldığı için sınırlı olduğundan bu yöntemle elde edilecek her bir metrik te sınırlı olacaktır. Yani boş olmayan her bir küme üzerinde sonsuz çoklukta sınırlı metrik tanımlanabilir.

Soru 3) X ayrık metrik uzay ve $A \subset X$ olsun. $d(p,A)+d(q,A) = 1$ olduğu bilindiğine göre p ve q hakkında ne söylenebilir? (20 puan)

Ayrık metrik uzayda $d(p,A)$ ve $d(q,A)$ sayıları 0 veya 1 olabilir. O halde ya $d(p,A)=0$ ve $d(q,A)=1$, ya da $d(p,A)=1$ ve $d(q,A)=0$ olmalıdır. Bu da p ve q dan sadece birinin A kümesinde olduğunu gösterir.

Soru 4) $C[0,5]$ kümesi üzerinde

$$d_{\infty}(f,g) = \sup \{|f(x) - g(x)| : x \in [0,5]\}$$

metriği tanımlanıyor. $f(x) = x^2 - x - 1$ ve $g(x) = 2x + 3$ fonksiyonları için $d_{\infty}(f,g)$ değerini hesaplayınız. (20 puan)

$f(x) - g(x) = x^2 - x - 1 - (2x + 3) = x^2 - 3x - 4$ fonksiyonunun mutlak değerinin $[0,5]$ aralığındaki en büyük değeri isteniyor. $(f(x) - g(x))' = 2x - 3$ olduğundan $f(x) - g(x)$ fonksiyonu ekstremum değerini $2x - 3 = 0$ olan noktada yani $x = 3/2$ için alır. Bu noktada $(f-g)(3/2) = -25/4$ olacağından mutlak değerce $25/4$ sayısı fonksiyonun verilen aralıkta alabileceği maksimum değerdir.

Soru 5) Bir X metrik uzayında bir A altkümesinin sınırlı oluşu ile sonlu oluşunun birbirini gerektirip gerektirmediğini birer örnekle açıklayınız. (20 puan)

Sonlu kümelerin sınırlı olduğunu ispatladık. Örneğin alışılmış reel uzayda $A = \{a, b, c\}$ kümesi sonlu olup sınırlıdır da. Ancak sınırlı bir küme sonlu olmak zorunda değildir. Örneğin yine alışılmış reel uzayda $A = (0,1)$ kümesi sınırlı olmasına karşın sonlu değildir.

Not: Süre 70 dakikadır. Başarılar. **İNC**